

Forrás: <https://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2025/03/lectori-salutem-15-04-01/>

Lectori salutem!

A megújult, online formában megjelenő *Történelemtanítás* 15. évfolyama utolsó számának élén örömmel számolunk be a Gyapay Gábor Történelemtanári Díj első átadásáról, egyúttal megemlékezve a névadó iskolateremtő pedagógusról.

Izgalmas témájú történelmi munkával indítjuk a **Tanulmányok** rovatot. *Zsinka László Az amerikai külpolitika hegemon fordulata az 1930–1940-es években* című nagyobb munkájának első része a geopolitikai és világgazdasági kihívásokat tárgyalja a két világháború között. A liberális világrenddel kapcsolatos elképzeléseket a Rooseveltnél által képviselt Grand Design foglalta koherens rendszerbe. A 20. századi hatalmpolitika egyik legfontosabb változásáról van szó, aminek elemző oktatása a középiskolai tananyag keretei között is számottevő fontossággal bír. *Katona András* folytatja *A magyar történelemdidaktika múltját és jeles személyiségeit* tárgyaló sorozatát, immár az V. résszel. Ezúttal a – talán maiak számára meglepően – aranykort jelentő kádári időszakkal, melyet olyan „klasszikusok” munkásságával jellemezhetünk, mint Unger Mátyás, Veress Judit, Vas Károly, Balázs Györgyné, Szabenyi Péter és Szabolcs Ottó, hogy csak a legnagyobb neveket említsük.

A **Közlemények** rovatban ismét egy korábbi sikeres OKTV-s dolgozatot adunk közre. *Andor Sára Ágnes* munkája (*Magyar sorsfordulók a 16. századi hazai humanista történetírásban. 1526 három királya. Három humanista történetíró képe három királyról az 1526. évi mohácsi csata kapcsán – Brodarics István, Caspar Ursinus Velius és Istvánffy Miklós királyképe*) ráadásul egyszerre historiográfiai munka és egyben a multiperspektívus történelemszemlélet mintaképeül is szolgálhat egyes forráselemzéseivel egy korántsem egyszerű, kora újkori témában. Akár előzetes megemlékezésül is szolgálhat a mohácsi csata közelgő 500. évfordulójára.

Műhely rovatunkban *Schweininger Péter* egy tanításunkban kissé elhanyagolt témát ajánl szakszerű kutatásokon alapuló elemzésében mélységelvű feldolgozásra, *Felvetések az 1944 és 1950 közötti népmozgások középiskolai feldolgozásához* címmel. Alapvetően a Kárpát-medencei népmozgások történetét bemutató órák tervezéséről van itt szó, középpontban a németiség hányattatásaival. *Szénási Dorottya* munkája (*Kulturpolitika, korlátozott nyilvánosság. A Magyar Írók Szövetsége és a human értelmiség pártállamhoz való viszonya a Kádár-korban. Rendhagyó történelemóra a Dunakeszi Radnóti Miklós Gimnázium végzős osztálya számára*) kiváló példa arra, hogy kutató történész hogyan próbálja eredményeit középiskolások számára is felhasználhatóvá tenni, miközben ragyogó elemzést nyújt az aczéli kultúrpolitikáról.

Szemle rovatunkban *Tóth Márton* munkája, *A 19. század eszméihez köthető tartalmi elemek a kerettantervekben*, hasznos elemzése az immár általános iskolai dokumentumokban is megjelenő, a korosztály számára eléggé nehezen megfogható eszmetörténeti alapfogalmaknak. *Illik Péter* írása (*Az apa árnyékában. Az ismeretlen Corvin János a hazai közoktatásban*) történelemtankönyveink egy marginális, de érdekes szereplőjének, Corvin Jánosnak a felbukását vagy éppen eltűnését vizsgálja majd két évszázad tankönyveiben és iskolai évkönyveiben.

Lectori salutem!

Horizont rovatunkban *Tóth Judit* és *Fodor Richárd* számol be az egyesült államokbeli Providence városában iskolalátogatással egybekötött ISHD (Nemzetközi Történelemdidaktikai Társaság) konferenciáról, mely a *Történelem és elégedetlenség: elmélet és gyakorlat, történetek az osztályteremből* érdekes címet kapta. Öröndetes, hogy a beszámoló készítői mellett is több magyar előadója volt a tanácskozásnak (*Kaposi József* és *Vajda Barnabás*). *Forrai Zsuzsanna* munkája, *A diákok előzetes tudása a második világháborúról egy gimnáziumi 7. osztályban*, egyszerre igazol és cáfol sztereotípiákat a konstruktivista pedagógia által oly fontosnak tartott iskolán kívülről hozott tudásról.

Kaleidoszkóp rovatunkba került a 2024. évi 1–2. számunkban megjelent *Kojanitz László*-írásra, *A történelmi empátia fejlesztésére* érkezett újabb visszhang. *Illik Péter* *A történelmi empátia kérdése nem „euklideszi” paradigmában* címmel fejtette ki véleményét, melyet az eredeti szerző, *Kojanitz László* ismét viszontválasszal is illetett. Csak remélni merjük, hogy folyóiratunk egyre izgalmasabb szakmai vitája ezzel nem zárult le. Számunkat „kis színeseink” immár „bejártott” szerzője, *Töttös Gábor Kukorica*, *haj! Avagy Vidám utazás a tengeri történetében* című érdekes kultúrtörténeti munkája zárja.

A szerkesztők